

**Ojamaa kaevanduse tootmiskeskuse
detailplaneeringu
keskkonnamõju strateegilise hindamise
programm**

OÜ Hendrikson & Ko

Raekoja plats 8, 51004 Harju
Tel 742 7777, Faks 738 4162

Pärnu mnt 30, 10141 Tallinn
Tel 6177 690 , Faks 738 4162

Töö nr 1333/10

Keskkonnaekspert
Heikki Kalle (litsents KMH0039)

.....
Keskkonnaekspert
Riin Kutsar (litsents KMH0131)
.....

SISUKORD

1.	Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus.....	3
2.	Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju	8
3.	KSH huvigrupid.....	9
4.	KSH tulemuste avalikustamise ajakava	10
5.	Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed	11
6.	Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad.....	12
	LISAD	13

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH) teostatakse Ojamaa kaevanduse tootmiskeskuse detailplaneeringule. Detailplaneering ja KSH algatati Mäetaguse Vallavalitsuse korraldusega nr 115, 20. aprill 2010 (lisa 1).

Mäetaguse Vallavalitsuse 31.03.2010 korralduse nr 88 järgi on detailplaneeringu ala suurus ligikaudu 32ha, mille moodustab kavandatava kaevanduse teenindusmaa ja selle lähiala ning hõlmab alljärgnevatid katastriüksusi: Arukivi (49801:001:0306), Arumäe (49801:001:0307), Aitotsa (49801:001:0033), Arumaa (49801:001:0347), Ojamaa (49801:001:0349) ja osaliselt Mäetaguse metskonna maatükki nr 5 (49801:001:0348) ja nendega piirnevad alad. Ojamaa tootmiskeskuse detailplaneeringu eskiisjoonis (seisuga 10.03.2010) on toodud skeemil 1.

Detailplaneeringuga kavandatakse:

- Aitotsa katastriüksuse sihtotstarbe muutmise seoses Ojamaa kaevanduse teenindusmaa laiendamisega;
- Planeeritavale alale jäävatel katastriüksustel hoonestusala piiritlemine ja ehitusõiguse määramine;
- Rajatavatele ehitistele juurdepääsuteede asukoha ja juurdepääsuks kasutatavate olemasolevate teede määramine;
- Ereda-Võrnu-Sala riigimaantee (nr 13205) ja Võrnu-Sala valla maantee (nr 4980065) kaevisel väljaveotena kasutamise võimaluste väljaselgitamine;
- Rajatava kaevanduse teenindamiseks vajalike elektriliinide, veetrassi, veekõrvaldustrassi, tuletõrjevetrassi ja kanalisatsioonitrassi asukoha määramine;
- Põlevkivikonveieri paiknemise määratlemine;
- Planeeritaval alal servituutide vajaduse määramine.

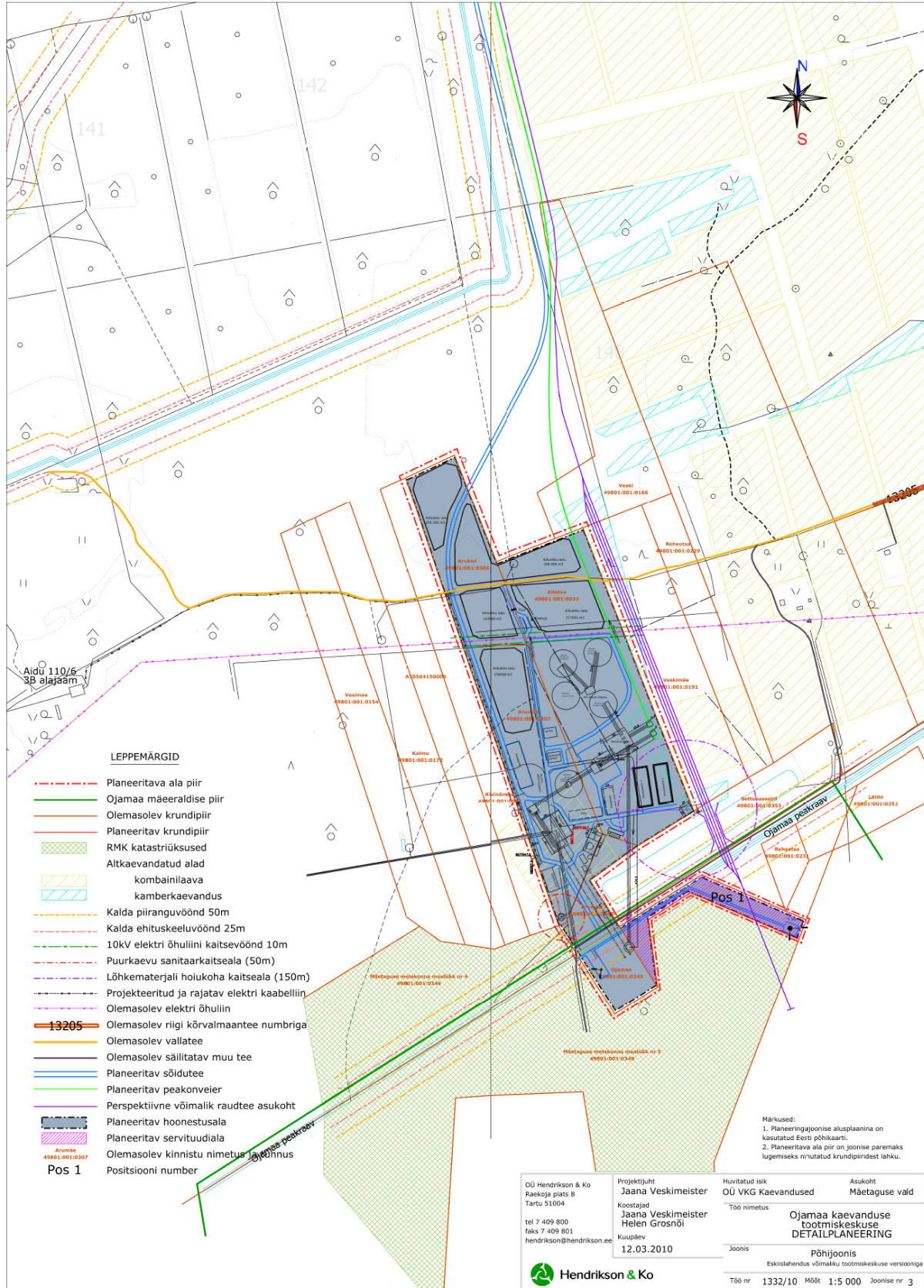
Ojamaa kavanduse teenindusmaale nähakse ette Ojamaa kaevanduse põlevkivi tootmiskeskuse rajamine sh rikastusvabriku, killustikukompleksi ja killustiku ladude rajamine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk on hinnata võimalikke mõjusid keskkonnale, mis võivad kaasneda koostatava detailplaneeringu elluviimisega. Koostatav detailplaneering ja KSH aitab analüüsida Ojamaa tootmiskeskuse rajamise ja töötamisega kaasnevaid mõjusid ning valida parim kaevisel töötlemise ja rikastamise tehnoloogia.

Ojamaa tootmiskeskuses toodetud põlevkivi on kavas hakata kasutama põlevkiviõli tootmise toorainena ettevõtte Viru Keemia Grupp tootmiskompleksis.

Kaevisel kütteväärtus kaevevälja piires muutub ja sõltub ka väljamispaksusest, seega vajaliku toorme kvaliteedi tagamiseks tuleb seda töödelda ja rikastada.

Skeem 1. Ojamaa detailplaneeringu eskiis (seisuga 12.03.2010)

Põlevkivi tarbivad õlitehased kasutavad toormena erineva tükisuurusega põlevkivi – 0...25 mm ja 25...125 mm. Maapealses tehnikompleksis toimub põlevkivi töötlemine õlitehasele vajaliku tükisuurusega kivi saavutamiseks. Õlitehas tarbib kindla kütteväärtusega põlevkivi. Põlevkivikihtide vahel asuvad lubjakivikihid langetavad kaevise kütteväärtuse alla õlitehase miinimumnõuete. Seetõttu tuleb piisava kütteväärtuse saavutamiseks lubjakivi eraldada põlevkivist.

Kavandatav purustus- ja sorteerimiskompleks paikneb vahetult kaldšahtide läheduses ning töö koosneb järgmistest toimingutest:

1. kaevise transport mööda konveierisüsteemi;
2. purustamine ja sõelumine;
3. rikastamine;
4. rikastamisvette jäävate peenosiste veetustamine.

Tootmiskeskuse plaan on toodud skeemil 2.

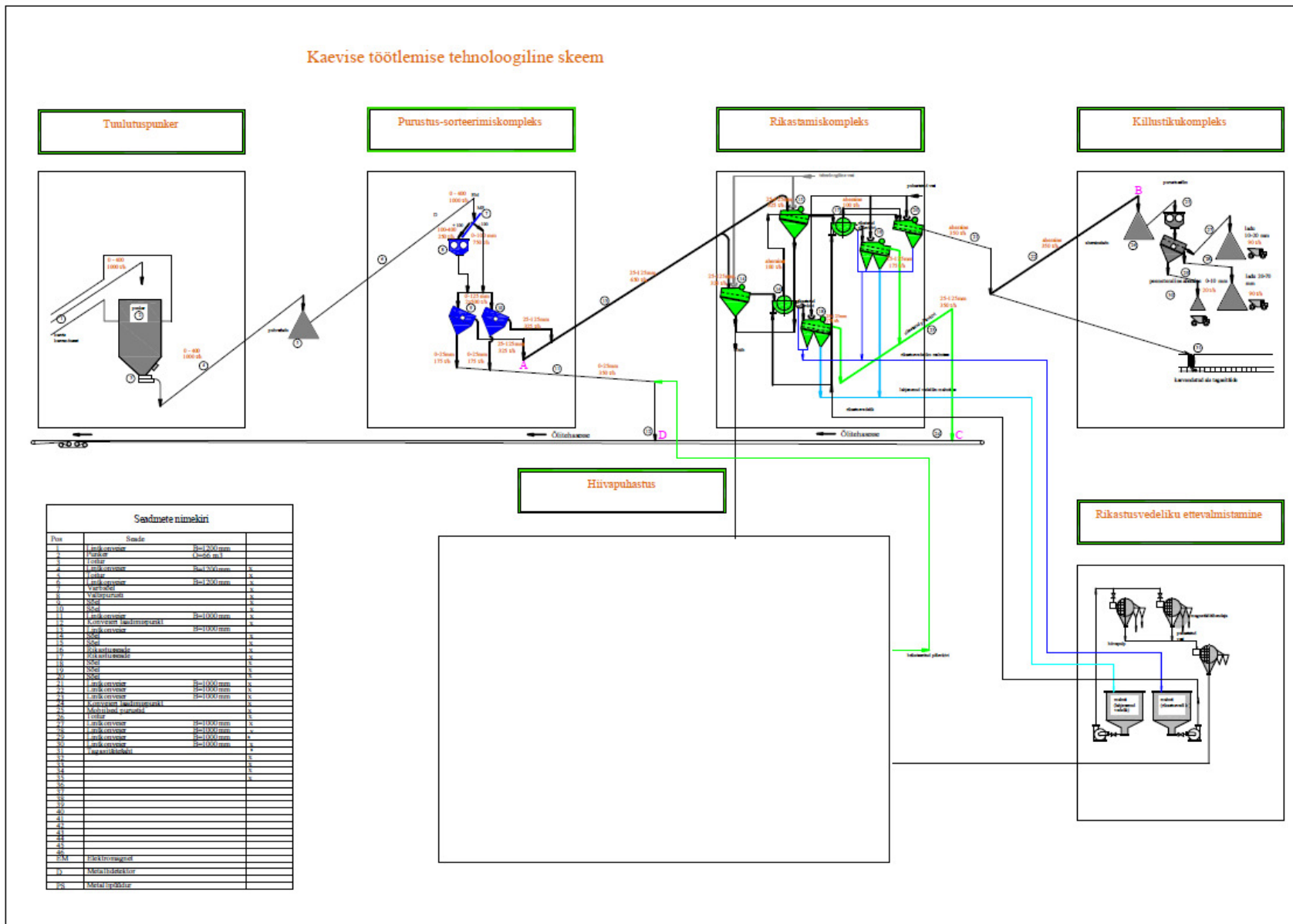
Maa alt tulev kaervis on tükisuurusega 0...400 mm. Purustamis- ja sõelumiskompleksis purustatakse maa alt tulev kaervis esmalt õlitehasele sobiva tükisuuruseni 0...125 mm ning sõelumise teel eraldatakse 25...125 mm tükisuurusega kaervis edasiseks töötlemiseks rikastusvabrikus.

Põlevkivi rikastamisel kasutatav tehnoloogia on rikastamine rasketes vedelikes. See tähendab, et kaervis juhitakse läbi raske vedelikuga rikastamiseseadme, kus põlevkivi ujub pinnal ning raskem aheraine vajub põhja.

Rikastamisel kasutatav vesi suunatakse tagasi ringlusesse, kuid enne puhastatakse see sissejäänud kivimi peenosistest. Peenosised kuivatatakse ja need lähevad samuti kaubapõlevkivi hulka.

Põlevkivi transpordiks Kohtla-Järvel asuvasse õlitehasesse kavandatakse hetkel ligi 13 km pikkust lintkonveierit. Ajutise kaevise väljaveo teedena on kavas kasutada Ereda-Võrnu-Sala T13205 maanteed ja sealt edasi valla maanteed (Võrnu-Sala nr 4980065).

Skeem 2. Tootmiskeskuse plaan (allikas VKG kaevandused OÜ)

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel vaadeldakse detailplaneeringu elluviimisega kaasnevaid mõjusid keskkonnale, et maksimaalselt tagada laiemate keskkonnaaspektide arvestamine detailplaneeringus ning teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks. Hindamise käigus täpsustatakse võimaliku mõju iseloom ja ulatus järgmiste keskkonnakomponentide lõikes:

1. Looduskeskkond
 - maastik;
 - veestik;
 - taimkate;
 - loomastik;
 - kaitstavad loodusobjektid (sh Natura 2000 alad).
2. Tehiskeskkond
 - tehniline infrastruktuur;
 - maakasutus;
 - liikluskorraldus.
3. Sotsiaalne keskkond
 - sotsiaalne infrastruktuur;
 - visuaalne mõju;
 - ajaloo- ja kultuurimälestised;
 - inimese tervis (müra, õhusaaste);
 - inimese vara.

Ojamaa kaevanduse detailplaneeringu ja KSH programmi koostamise käigus on selgunud aspektid, mis vajavad eritähelepanu ka keskkonnamõju strateegilisel hindamisel:

- Planeeritava maakasutuse ja tootmiskeskuse mõju maastikule, piirkonna iseloomule, sh visuaalne mõju ümbruskonnale.
- Tootmiskeskusega kaasnevad mõjud pinnasele, pinna- ja põhjaveele.
- Tootmiskeskusega seotud mõju nagu müra, tolm ja vibratsioon (sh tuuakse välja millised ja kui suures koguses saasteained võib tekkida seoses tootmiskeskuse tööga).
- Tootmiskeskust teenindavate sõidukite liiklusest tulenev mõju (õhusaaste, müra) ja liikluskoormus ümberkaudsetele elamutele ja aladele.
- Tootmiskeskuse mõju inimese heaolule ja tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale.
- Jäätmetekke võimalused ja meetmed selle vähendamiseks.
- Tootmiskeskuse rakendumise mõjude omavahelised seosed ja kumulatiivsed mõjud.

Alternatiivsetest on vaatluse all vähemalt kaks põhialternatiivi (kui kaks kõige reaalsemat alternatiivi):

- Kavandatava tegevuse elluviimine.
- 0-alternatiiv ehk olemasoleva olukorra säilimine (kaevandamistegevus vastavalt Keskkonnaministeriumi pool väljastatud maavara kaevandamise loale KMIN-055).

0-alternatiiviga kaasnevat keskkonnamõju hinnatakse samades aspektides tekitades võrdluse kavandatava tegevusega. KSH käigus analüüsitakse ka lisaks teiste all-alternatiivide otstarbekust (tehnoloogilised) ning tuuakse välja põhjendused, miks valitud variant on sobivaim.

Mõjude hindamisel lähtutakse nii kavatatava tegevuse elluviimisega kaasnevatest muutustest lähenemisest (detailplaneeringu mõju keskkonnale) kui ka hinnatakse keskkonna hetkeseisundist tulenevaid mõjusid. Hindamisel kasutatakse keskkonnamõju hindamise üldkehtivat metoodikat, valides ning täpsustades töö käigus sobivaimad hindamismeetodeid vastavalt kerkivale vajadusele (eeldatavalt kasutatavad hindamismatriksid, võtmetegurite kaalumise jne). Hindamisel arvestatakse ka väljastpoolt planeeringuala tulenevate oluliste mõjudega ning mõjude kumuleerimisega.

KSH aruandes kirjeldatakse loodus-, tehis- ja sotsiaal-majanduslikule keskkonnale avaldatava otsese ja kaudse, negatiivse ja positiivse mõju iseloomu, suurust, ulatust, esinemise tõenäosust ja kestvust. Hindamise tulemusena tehakse ettepanekud negatiivse mõju vältimiseks ja/või leevendavate meetmete kasutamiseks kavandatava tegevuse elluviimisel. Töö käigus täpsustatakse ka piiriülese mõju esinemise võimalikkus. Käesoleval ajal ei näe KSH töögrupp ette riigipiiriülese mõju esinemist.

Keskkonnamõju hindamise ja detailplaneeringu koostamise käigus toimub piirkonnaga tutvumine looduses, kasutatakse olemasolevaid planeeringute, uuringute ja muude allikate materjale. Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekud ning tuuakse välja nendega arvestamise või mitteamistamise põhjendused.

3. KSH huvigrupid

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu on esialgsetel andmetel (KSH programmi koostamise ajal) esitatud alljärgnevas tabelis.

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse kirjaga vastavalt*
Mäetaguse Vallavalitsus	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja	Kirjaga ei teavitata, kuna on korraldajana protsessiga kursis
Ida-Viru Maavalitsus	Maakonna tasandil avalike huvide kaitsja	Teavitatakse e-kirjaga
Sotsiaalministeerium (Terviseameti Ida talitus)	Inimeste sotsiaalsete vajaduste tagamine. Arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja	Teavitatakse e-kirjaga
Keskkonnaministeerium	Looduskeskkonna arengu edendaja ja tasakaalustatud huvide kaitsja.	Teavitatakse e-kirjaga

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse kirjaga vastavalt*
Keskkonnaameti Viru regioon, Ida Virumaa osakond	KSH järelvalvaja huvi ja funktsioon on tagada protsessi vastavus seaduse nõuetele; Pärnu linna territooriumil asuvate kaitstavate loodusobjektide valitsemine	Teavitatakse e-kirjaga
Eesti Keskkonnaühenduste Koda	Keskkonnakaitse edendamine	Teavitatakse e-kirjaga
Piirkonna elanikud ja laiem avalikkus	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga keskkonnast	Kirjaga ei teavitata. Teavitatakse ajalehtedes ja Ametlikes Teadaannetes

* Vastavalt KeHJS §37 lg1

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

4. KSH tulemuste avalikustamise ajakava

Keskkonnamõju hindamise läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt KeHJS-s ja muudes avalikku menetlust puudutavates seadustes (*haldusmenetluse seadus*) sätestatud nõuetele.

Täpsustav teave avalikkuse kaasamise ürituste kohta ja KSH aruande avaliku arutelu täpse toimumisaja kohta antakse seadusega ettenähtud korras.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise prognoositav ajakava, on esitatud alljärgnevas tabelis.

Keskkonnamõju hindamise etapp	Aeg
KSH algatamine	Mäetaguse Vallavalitsuse otsus nr 115, 20. aprill 2010
KSH programmi koostamine	Aprill 2010
KSH programmi avalikust arutelust teavitamine ja avalik väljapanek (2 nädalat)	Aprill - mai 2010
KSH programmi avalik arutelu	Mai 2010
KSH programmi esitamine heakskiitmiseks Keskkonnaameti Viru regioonile	Mai 2010
KSH programmi heakskiitmine	Juuni 2010 (14 päeva jooksul pärast programmi esitamist)
KSH aruande koostamine	Juuni 2010
KSH aruande avalikust arutelust teavitamine ja avalik väljapanek (2 nädalat)	Juuni - juuli 2010

Keskkonnamõju hindamise etapp	Aeg
KSH aruande avalik arutelu	Juuli 2010
Avalikul arutelul tehtud ettepanekute lisamine ja nendega arvestamise/mittearvestamise põhjendamine	Juuli 2010 (Kuni 2 nädala jooksul peale avaliku arutelu toimumist)
Aruande esitamine heakskiitmiseks Keskkonnaameti Viru regioonile	
Aruande heakskiitmine ja keskkonnanõuete määramine	August 2010 (30 päeva jooksul pärast aruande esitamist)

Kogu keskkonnamõju hindamise protsessi perioodil on KSH töögrupp valmis huvilistele tutvustama töö käiku.

Informatsioon KSH kohta on muuhulgas üleval ka koduleheküljel www.hendrikson.ee Avalikud dokumendid jaotuses.

5. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Detailplaneeringu koostamise korraldaja

Mäetaguse Vallavalitsus

Mäetaguse alevik

Mäetaguse vald

41301 IDA-VIRUMAA

Tel 336 6900

Keskkonnamõju hindamise järelevalvaja:

Keskkonnaamet Viru regioon Ida-Virumaa osakond

Pargi 15, 41537 Jõhvi

Tel 332 4401

Arendaja

VKG Kaevandused OÜ

Järveküla tee 14

30328 Kohtla-Järve

Tel 334 2776

e-post vkgkaevandused@vkg.ee

Keskkonnamõju hindaja on **OÜ Hendrikson&Ko** (aadress Raekoja plats 8, 51004 Tartu; Pärnu mnt 27, 10141 Tallinn). KSH ekspertrühm koosneb järgmistest liikmetest:

- Riin Kutsar Keskkonnaekspert (litsents nr KSH0131), projektijuht;
- Heikki Kalle keskkonnaosakonna juhtiv keskkonnaekspert;
- Robert Tomasson keskkonnaekspert (õhusaaste);
- Epp Zirk keskkonnaspetsialist (geoloogia);
- Veiko Kärbla keskkonnaspetsialist (müra, õhusaaste);
- Kätlin Veber geoinformaatik - kartograaf.

Töörühma koosseisu võidakse töö käigus vajadusel täiendada.

6. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

Vastavalt *keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* § 36 lõikele 3 peab keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel sisu osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, Keskkonnaametilt või kohaliku omavalitsuse organilt.

Käesoleva programmi koostamise käigus küsitakse seisukohti kohalike omavalitsustelt, kelle territooriumile kavandatav tootmiskeskus jääb, Keskkonnaameti Viru regionilt, Kultuuriministeeriumilt, Sotsiaalministeeriumilt ja Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas olevalt Terviseameti Ida talitusest. Lisaks teavitati kirjalikult KSH huvigruppe.

Heikki Kalle
Litsentseeritud keskkonnaekspert (KMH0039)

Riin Kutsar
Litsentseeritud keskkonnaekspert (KSH00131)

28.04.2010

LISAD

LISA 1. KSH algatamise otsus

LISA 2. KMH programm ja selle menetlusdokumentatsioon (KMH programm lisadega)

LISA 1. KSH algatamise otsus

Lisatud eraldi failina

LISA 2. KMH programm ja selle menetluskohustusdokumentatsioon (KMH programm lisadega)

Lisatud eraldi failina